

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

9 січня 2025 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, дякую всім, що зібралися своєчасно. Кворум є. Починаємо роботу нашого комітету.

Проект порядку денного вам наданий всім. Я прошу його доповнити першим питанням: розглядом законопроектів 12336 та 12336-1. Це проект Закону України про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення Національно дня молитви.

Отже, з цією пропозицією прошу підтримати запропонований проект порядку денного. Прошу визначатися і голосувати. Колеги, хто за?

Потураєв – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – утрималася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти?

ЛЕРОС Г.Б. Микито Руслановичу, Лерос – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

2 – утрималися. Проти? Немає.

Дякую, колеги.

Рішення прийнято.

Колеги, одразу переходимо до розгляду першого цього питання, яке запропонував включити у порядок денний законопроект, підписаний і мною, і Миколою Леонідовичем Княжицьким (може, я когось ще забув назвати з колег членів комітету), підтриманий всіма фракціями і групами. Чому я попросив його включити в порядок денний? Це прохання Погоджувальної ради всієї Верховної Ради, щоб ми його сьогодні розглянули.

З нами ініціатор законопроекту Іван Іванович Крулько, народний депутат, фракція "Батьківщина".

Іване Івановичу, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Микито Руслановичу, можна питання? Ми зараз не по суті розглядаємо, ми просто включаємо у порядок денний для того, щоб...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми по суті.

КРАВЧУК Є.М. Там же ж треба скоротити...

ПОТУРАЄВ М.Р. Скорочувати нічого не треба, якраз терміни подачі вийшли. Значить, нам треба буде визначитися щодо основного і альтернативного і рекомендувати Верховній Раді включити в порядок денний. От це все, що нам треба буде зробити з ними.

На зв'язку Іван Іванович Крулько.

Іване Івановичу, будь ласка, вам слово. Іване Івановичу, я точно тебе бачив. Іван Іванович Крулько є, але щось там у нього якісь...

Так, колеги, законопроект, як ви знаєте, невеликий. Він доопрацьований мною особисто разом з секретаріатом і головою нашого секретаріату Віталієм Бабенком. Тому пропонується підтримати таке рішення. Підтримати законопроект номер 12336 за основу і в цілому. Законопроект 12336-1...

КРУЛЬКО І.І. Чи чути мене?

ПОТУРАЄВ М.Р. Зараз дамо слово. Дайте, Іване Івановичу, я закінчу.

КРУЛЬКО І.І. Чути. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Законопроект альтернативний 12336-1 відхилити і рекомендувати Верховній Раді включити в порядок денний законопроект 12336 і розглянути, ну відповідно і 12336-1, і розглянути на одному з найближчих засідань пленарних Верховної Ради України.

Так, Іван Іванович підключився.

Іване Івановичу, будь ласка, тобі слово.

КРУЛЬКО І.І. Так, дякую, колеги. Радий всіх бачити. Дякую за можливість виступити на комітеті.

Отже, цей законопроект, який зареєстрований, його підписали представники усіх фракцій, стосується встановлення Національного дня молитви. Є, я це в пояснювальній записці описав, є дві країни, які це зробили. Першою країною була Велика Британія в часи Другої світової війни, коли почалось бомбардування Лондона, парламент Британії встановив Національний день молитви, і Черчилль підписав відповідний закон.

І друге – це рішення було прийнято Конгресом Сполучених Штатів, яке в результаті було підписане Президентом Сполучених Штатів.

Є пропозиція змінити стереотипи сприйняття дня повномасштабного вторгнення 24 лютого і власне зробити такий день – Національний день молитви, для того щоб висловити вдячність богу за те, що Україна встояла як незалежна держава і не реалізувались плани Кремля по захопленню Києва за 3 дні. Ніхто в це не вірив в світі, але ми вірили в силу Збройних Сил України і з нами була правда. Тому Україна продовжує працювати, оборонятись і, дасть бог, перемогти в цій несправедливій війні, яку веде Росія проти нашої держави. Тому я просив би комітет підтримати таке рішення, яке буде об'єднавчим і консолідуючим для нації, яке буде змінювати наше сприйняття як відчуття

жертви в цій війні, але навпаки тих, хто вірить в нашу перемогу і вірить в силу Збройних Сил України.

Я би просив, щоб цей законопроект був прийнятий з врахуванням поправок, які підготував комітет. Це дві поправки з приводу того, що чітко вказати, що це буде робочий день, змінити відповідно статтю і уточнити пункт 4 прикінцевих положень законопроекту.

Дякую, колеги, я завершив. Якщо будуть питання, готовий відповісти. Просив би проголосувати за його рекомендацію прийняти за основу і в цілому. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, є питання до законопроекту?

ЛЕРОС Г.Б. В мене немає, але хочу висловити свою думку, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Гео Багратовичу.

ЛЕРОС Г.Б. Не мав нічого проти того, хто там молиться і дякує богу, але в першу чергу ми повинні дякувати українським воїнам, солдатам за те, що Україна не впала. І це сто відсотків не зовнішня якась сила.

Дякую. Це все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Безперечно я погоджуюсь повністю з вами, Гео Багратовичу. Ну, і відповідно коли я свої молитви про себе проголошую, я звичайно саме нашим воїнам, і живим, і, на жаль, тим, хто, як-то кажуть, надяг форму і вже не зможе її зняти, звичайно, що я їх згадую в першу чергу.

Отже, колеги, якщо немає більше запитань до ініціатора даного законопроекту...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито Руслановичу, у мене запитань немає, у мене тільки одна пропозиція, яка пов'язана з цим законопроектом.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, пропозиція, яка пов'язана з цим законопроектом, який я буду підтримувати, полягає в тому, що давайте ми від імені комітету такий розробимо законопроект, який буде стосуватися взагалі державних свят, тобто які маємо відзначати, хто має які визначати, і подати як комітетський. Свого часу ми розробляли такі з Інститутом національної пам'яті, і в Інституті національної пам'яті вже за Дробовича були деякі напрацювання. Я думаю, що треба було би нам врешті, щоб це вилилося в конкретний законопроект, ми за нього проголосували і встановили певні рамки для встановлення різних свят. Тому що є такі свята, які ми зараз проголосуємо, які запропонував Іван, але є й інші, такі, як, там, День цвітіння скакури і так далі, щоб все-таки в цьому питанні ми визначались певними конкретними рамками. Тому пропоную, десь ближчим часом я готовий буду запропонувати якусь робочу групу-чернетку, щоб ми взялися за розробку такого законопроекту.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую пропозицію Володимира В'ятровича і просив би Володимира Михайловича, якщо ти не проти, взяти на себе лідерство в процесі доопрацювання, якщо там є вже наробки, і внесення на наш розгляд такого законопроекту. А також просив би, Володимире Михайловичу, тебе погодитися і з УІНП якось обговорити, в якому там стані Закон про національну пам'ять, оновлення.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Обидва питання – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. І також це відповідно через наш комітет я думаю, що ми зможемо провести.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я думаю, що ніхто не буде проти, якщо Володимир Михайлович В'ятрович буде куратором цього важливого процесу.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка, у тебе рука піднята.

КРАВЧУК Є.М. Я хочу підтримати ідею створення цієї робочої групи і комплексного законопроекту, бо дійсно треба впорядкувати.

У мене більше питання, щоб не було там якихось дискусій, і всі чітко розуміли, що це не робочий день. Так? Про те, що ми вносимо зміни до Трудового кодексу, це не буде...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це робочий день, Євгеніє Михайлівно, робочий день якраз...

ПОТУРАЄВ М.Р. В редакції комітету, Євгеніє Михайлівно, стаття 73-1, яка робиться окремо, дослівно звучить так: "Встановити такі пам'ятні дні, робота у яких провадиться: 24 лютого – Національний день...".

КРАВЧУК Є.М. Я просто хотіла озвучити для протоколу і для всіх, хто нас дивиться, що...

ПОТУРАЄВ М.Р. Що ми не встановлюємо свято.

КРАВЧУК Є.М. Так. Абсолютно точно. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тим більше, що 24 лютого це точно не той день, де щось нам треба святкувати або там відзначати.

Отже, колеги...

КРУЛЬКО І.І. Якщо дозволите, я би хотів короткий коментар. Якщо можна, пане голово?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І. Дуже коротко. Дивіться, ми насправді дійсно, коли розробляли цей законопроект, стаття 73-я звучала як "святкові і неробочі дні". Саме через це ми вводимо нову категорію "пам'ятні дні", які якраз будуть відображені в тому законопроекті, і я

повністю підтримую, про який згадував пан В'ятрович, стосовно того, щоб був комплексний законопроект, де будуть розділені святкові дні, неробочі дні, пам'ятні дні, релігійні свята. І очевидно, що 24 лютого не може бути для нас святковим днем, але це є дійсно пам'ятним днем, і саме так ми плануємо це встановити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я розумію, що пані Єлізавета Богущька мала запитання, так? Будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П. Так. Я хочу спитати, я не почула зараз, але я читала. Чи я помилилась, я так і не зрозуміла. Там йдеться про те, що в цей день оця загальна молитва і якийсь іде спів во славу бога. Це так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні. Це не спів во славу бога. Це пункт 2 прикінцевих положень, який каже, що Верховна Рада України в Національний день молитви забезпечує проведення спеціального засідання Верховної Ради України, яке починається виконанням Духовного Гімну України "Боже великий, єдиний". Ну і так, це абсолютно в традиціях багатьох країн, де є державний гімн і де є гімн духовний або такий типу як національний. У нас теж їх два. Це "Ще не вмерла Україна" і "Боже великий, єдиний". Я думаю, що всі знають (або майже всі знають), я сподіваюсь, що всі знають слова і першого, і другого.

БОГУЦЬКА Є.П. Ну от я не знаю...

ПОТУРАЄВ М.Р. Лізо, я теж свого часу не знав. Але я вивчив. Він не довгий, не такий складний. А мені дуже подобаються там слова. І музика там хороша. Ну, мелодія.

БОГУЦЬКА Є.П. Може бути.

ПОТУРАЄВ М.Р. Точно-точно. Я тебе переконую. От просто раджу його вивчити.

БОГУЦЬКА Є.П. Я просто теж вважаю, що нашим богом є зараз ЗСУ. Розумієте? І окремі подяки богіві... Я звісно проголосую, щоб не псувати, скажімо, ідею, але мені здається, що у нас слава єдина – це слава ЗСУ нашим, слава нашим героям.

ПОТУРАЄВ М.Р. Лізо, я ще раз наголошую на тому, що, на мій погляд, ми маємо просити у бога прихистити в царстві своєму, ну відповідно до того, хто якої віри дотримується, всіх наших полеглих захисників і захищати щодня тих, хто воює сьогодні. І дай бог, щоб всі живі і неушкоджені повернулися додому. Тому тут немає жодних протиріч.

Отже, колеги, я пропоную підтримати за основу і в цілому законопроект 12336. Хто за таке рішення, прошу. У редакції комітету, ще раз, для стенограми.

Отже, за основу і в цілому в редакції комітету прошу підтримати законопроект 12336. Хто за, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богущька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто є проти? Хто утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Все, колеги, рішення прийнято.

Дякую.

Колеги, треба відхилити альтернативний 12336-1. Хто за те, щоб відхилити альтернативний законопроект, прошу голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто є проти? Хто утримався? Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, прошу проголосувати за рішення комітету з рекомендацією Верховній Раді України включити законопроект 12336 і законопроект 12336-1 в порядок денний пленарного засідання і розглянути на найближчому засіданні пленарному Верховної Ради України. Хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – утрималася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто ще утримався? Гео Багратович очевидно.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, 2 – утрималися.

БОГУЦЬКА Є.П. Я перепрошую, в ліфті їхала. Богуцька – за. Прошу зарахувати мій голос.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Лізо, ще голосуємо.

Отже, утрималися – 2. Я так розумію, що Софія Романівна і Гео Багратович. І проти – немає.

Тоді рішення вважаю прийнятим.

Дякую, колеги.

Переходимо далі до порядку денного, який у нас і був.

КРУЛЬКО І.І. Дякую, колеги, всього вам найкращого.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Іване Івановичу, за ініціативу.

Отже, колеги, переходимо до розгляду проекту Закону про захист медіа-сервісів, які надаються із застосуванням умовного доступу (реєстраційний номер 5870-д), це друге читання.

Передаю на цьому слово голові профільного підкомітету Євгенії Михайлівні Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, дякую.

Як пам'ятаєте, в першому читанні ми проголосували комітетську версію, яка відрізнялася від першого варіанту, який подавав уряд. До цієї версії надійшло 45 поправок в рамках робочої групи підкомітету. Таблицю заздалегідь ми також всім членам підкомітету запропонували. Ми пропонуємо 22 правки врахувати або повністю, або частково і концептуально це такі незначні зміни є або уточнюючі правки, до речі, дякую колегам із нашого комітету, які запропонували певні, скажімо так, терміни, які найбільш влучні або в перекладі з англійської, бо це директива, бо уточнення статті, які стосуються контролю і доступу дітей до сервісу, а ми виконали таке своє... *(Шум у залі)*

Те, що стосувалось митних органів, ми там вилучили один пункт, що дійсно не можуть визначати при здійсненні ... *(нерозбірливо)* пристрій незаконним. І також я дякую за виписану правку колезі Княжицькому, яка стосується авторських прав і змін до відповідного закону.

В мене єдине, є цей перелік правок. Я так розумію, що його зачитає Микита Русланович. Єдине, що тут в останню хвилину уточнення, воно зовсім технічно несуттєве, але щоб потім не було якихось питань, вона більше редакційна, але я хочу,

щоб колеги почули. Це моя правка 27, там де мова іде про нагляд, який здійснюється на підставі заявок постачальника захищеного медіа-сервісу ... *(нерозбірливо)* а також за власною ініціативою органу нагляду і контролю в порядку, установленому Кабінету Міністрів України. На початку речення нагляд є, а контролю немає. Хоча органи в нас нагляду і контролю, просто пропоную додати "нагляд і контроль" і далі за текстом. Це така просто несуттєва, але технічна правка.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. І також Нацполіція попросила дати їх повну назву: "Центральні органи виконавчої влади, які реалізують політику..." і так далі. Просто повна назва того...

КРАВЧУК Є.М. Окей.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...як офіційно називається Національна поліція.

Так. Отже, колеги, є запитання до керівництва...

КРАВЧУК Є.М. І можливо так концептуально по відхиленних правках? Просто теж, щоб колеги розуміли. Тобто ми відхилили те, що не стосується саме цієї директиви. Бо були ідеї там додати ще і електронні комунікації. Але у нас все-таки директива, яка стосується, умовно, доступу до цих так званих цих коробочок. Тому ми на своїй темі зосередилися й інші директиви, частину директив не імплементували, власне через це і ті правки були відхилені.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, запитання до Євгенії Михайлівни?

Якщо немає, то переходимо до голосування.

Отже, колеги, пропонується врахувати поправки номер: 1, 4, 12, 16, 23, 27 в редакції комітету, 28, 32, 34, 44, 45 – це повне врахування. Колеги, хто за те, щоб повністю врахувати ці поправки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Хто утримався? Хто проти? Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, пропонується врахувати частково поправки номер: 2, 3, 5, 10, 33, 35, 37, 38, 40, 41 і 43. Хто за те, щоб частково врахувати ці поправки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Хто утримався? Хто проти? Таких немає. Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, відповідно прошу проголосувати за відхилення решти поправок. Я можу їх зачитати, їх 23, але думаю, що ви мені повірите.

Отже, колеги, прошу проголосувати за відхилення решти поправок. Хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався? Дякую.

Рішення прийнято.

Отже, колеги, переходимо до голосування. Керуючись пунктами 5 та 6 частини першої статті 16 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", пунктом 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України, пропоную ухвалити висновок комітету: затвердити порівняльну таблицю та рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у другому читанні проект Закону про захист медіа-сервісів, які надаються із застосуванням умовного доступу (реєстраційний номер 5873-д), прийняти в другому читанні та в цілому як закон.

Доповідачем від комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити пані Кравчук Євгенію Михайлівну.

Хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Таких немає. Дякую.

Рішення прийнято.

Вітаю вас з прийняттям чергового євроінтеграційного закону нашого комітету.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Це зі списку, до речі, законопроектів...

ПОТУРАЄВ М.Р. Не просто щось там, а зі списку Єврокомісії.

Колеги, рухаємося далі. Наступне питання. Це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про рекламу" та інших законів України (реєстраційний номер 12253).

Це, власне, ми продовжуємо пропонувати певні зміни до медійного рекламного законодавства, як ми вже зробили з Законом про медіа, дякую всім вам, хто його голосував в залі в першому читанні, ми його вже прийняли, зараз вже працюємо з поправками.

Це та сама історія, та сама директива по АВП, яку ми тоді змушені були розділити на два окремих закони. Та сама логіка. Практика показала, що певні речі треба удосконалити.

Дякую, хто зібрався, колеги, на робочу нараду, яку ми змушені були провести вчора замість комітету. У Миколи Леонідовича Княжицького була цілком слушна пропозиція. Я би хотів зараз, щоб Микола Леонідович її озвучив. І далі тоді Євгенія Михайлівна. І я думаю, що ми зможемо там переходити теж до голосування.

Миколо Леонідовичу, будь ласка, тобі слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Очевидно, що я вважаю, що це можна за основу підтримувати. В мене є навіть дві пропозиції, давайте їх обговоримо, оскільки стосуються одного і того самого. Бо я вважаю, що його можна підтримати, але без додаткових норм про можливість обмеження певної рекламної діяльності і спонсорства органами співрегулювання. Поясню чому.

Відповідно до Закону "Про медіа" до сфери спільного регулювання не відноситься встановлення будь-яких заборон і обмежень. Закон не дозволяє органам це робити. Відповідно до частини другої статті 92 Закону "Про медіа" предметом спільного

регулювання є визначення вимог до поширення інформації, для якої законодавством передбачено регулювання змісту шляхом прийняття кодексів, правил створення та поширення такої інформації. При цьому суб'єкти у сфері медіа добровільно беруть на себе обов'язок дотримуватися цих вимог. А Національна рада визнає, що ці вимоги є достатніми для забезпечення суспільних інтересів. Тому пропозиція про те, що органи співрегулювання можуть встановлювати якісь додаткові обмеження рекламної діяльності, входити до законопроекту не може. Встановлювати обмеження для всіх суб'єктів у сфері медіа може лише Верховна Рада України, встановивши для цього прямі норми.

Тому я вважаю, що ми маємо проголосувати за розгляд в першому читанні в зареєстрованій редакції. Це ще пов'язано з тим, що органи саморегулювання так чи інакше, ці органи так чи інакше, вони будуть включати представників медіа, і не всіх. І там будуть виникати конфлікти інтересів, коли одні захочуть забороняти щось іншим. Саме тому ми, законодавці, законодавець загалом – Верховна Рада таких прав органам не давала. Саме тому там сказано, що добровільні обмеження на себе беруть самі медіа, і вони є добровільними. Не може орган саморегулювання писати закон.

Ну, другий варіант, про який я говорив, це там виникла така історія, що забороняється реклама через 6 місяців, а органи саморегулювання до того часу не можуть бути створені. Тобто по-хорошому я би взагалі виключив цю норму, але як компроміс може бути те, що це почне діяти після їхнього створення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я хочу, колеги, вам сказати, що я теж думав, опрацював нашу дискусію вчорашню з Миколою Леонідовичем, я підтримую цю позицію пана Княжицького і вважаю, що хоча проблема існує з певною недобросовісною діяльністю не медіа, а саме рекламодавців, які, скористувавшись нашим європейським абсолютно оцим Законом "Про рекламу", намагаються розміщувати таку рекламу, яка, на мій погляд і на погляд всіх вас, колеги, не є такою, що можна було б вітати у нас в наших українських етерах, телевізійних, і радіо, і інших медіа, тому проблему треба вирішувати.

Ясно, що цей закон піде в два читання, і ні про які там за основу і в цілому не ідеться і близько. Я вважаю, що ми маємо всі спільно пошукати рішення. Це власне, як пропонує Микола Леонідович. І поправку, ви бачили той варіант, який пропонувався, давайте його візьмемо, давайте візьмемо ще якісь ідеї і все ж таки між першим і другим все ж таки

знайдемо таке рішення, яке не буде обмежувати права медіа, яке зараз, як ми всі з вами чудово знаємо, не в найкращому стані, і кожна зароблена копійчина підтримує українську журналістику, підтримує українські медіа, підтримує плюралізм свободи слова, і забирати ці гроші це не годиться. Але звичайно, що все ж таки заради спільного блага ми маємо також обмежувати те, що точно не на користь нації. І я не знаю, з цього приводу чи ні, але у нас запрошений був МОЗ, і з нами Едем Бекірович Адаманов, якому я вдячний, що він приєднався.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, я коротко скажу. Я не проти ввести будь-які обмеження, але це має робити законодавець, а не орган, добровільний орган саморегулювання, який не має таких повноважень. От у чому суть.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я ж кажу, що я абсолютно відкритий, і вчорашнє наше з вами обговорення, яке ми тут проводили, воно ж показало, що ми всі абсолютно на одному боці, ми хочемо вирішити проблему, але зробити це в законний спосіб.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Підтримайте за основу без цих додаткових норма про можливість...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так, за основу.

Будь ласка, Едеме Бекіровичу, вам слово.

АДАМАНОВ П.Б. Всім добрий день! Дякую, що надали слово і запросили. У нас було 2 пропозиції, які ми надавали. На жаль, їх не врахували, можливо це там технічний нюанс, може, документ десь загубився. Одна з них принципова, тому що в такій редакції воно не буде працювати, інша – вона технічна, це безпосередньо стаття 21.

Ми підтримуємо ті зміни, які пропонуються, просто хочу звернути увагу, що у нас є Закон про лікарські засоби, і ті зміни тягнуть зміни в той закон. І є редакція Закону про лікарські засоби нова, яка вступає в дію через 30 місяців після закінчення воєнного стану, а є діюча. В новій відображені дзеркально зміни, і все прекрасно, а в діючій, яка буде

діяти поки триває воєнний стан і ще 30 місяців після його закінчення, не відображено. І тут прохання продублювати, щоб воно працювало. Це безпосередньо заборона реклами лікарських засобів, швидко дам контекст – є Державний реєстр лікарських засобів, де ця інформація і так наявна, що заборонено, а що ні, і був окремий список, який затверджений наказом.

У цьому законопроекті пропонується цей наказ, окремий список скасувати. І ми обома руками за, хай буде єдине джерело. Єдине прохання – віддзеркалити в Законі про лікарські засоби діючому, щоб воно працювало.

І друга пропозиція у нас була, що там зараз прописано таким чином, що дозволяється реклама медичних виробів тих, які безпосередньо МОЗом дозволені і введені в обіг і так далі. Тут юридична колізія в тому, що не МОЗ вводить і дозволяє введення, попередньо відповідно до технічних регламентів є величезна кількість органів оцінки відповідності в Україні, які мають право вводити в обіг і так далі. Якщо залишиться в тій редакції, в якій є, воно просто не буде працювати, бо юридична колізія. МОЗ їх не вводить в обіг, вони по іншій процедурі вводяться в обіг.

Ну, такі були дві пропозиції. Величезне прохання підтримати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Едеме Бекіровичу, не загубилися, вони є. Ми будемо приймати рішення, щоб його готувати до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, і відповідно ми зможемо ваші пропозиції внести в якості поправок, і думаю, що вони будуть підтримані до другого читання. Так що дякуємо вам за те, що ви своєчасно все підготували. Просто приємно працювати, тому що у нас іноді навіть поправки подають вже, коли їх термін сплив, а ви все зробили завчасно. Так що просто дякуємо.

АДАМАНОВ Е.Б. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгенія Михайлівна Кравчук, і далі ми будемо голосувати.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я в рамках інформування. Бо ми буквально до того, як розпочати комітет, мали таку онлайн-зустріч із нашими партнерами з Ради Європи, і

обидва закони (зміни до Закону "Про медіа" і зміни до Закону "Про рекламу") ми надіслали на експертизу до Ради Європи. Як ви знаєте, Єврокомісія, вона якраз використовує експертизу, як і було, Закону "Про медіа", Ради Європи як основу, коли вони там визначають на відповідність законодавству Європейського Союзу. І на зміни до цього законопроєкту буде цей висновок 30 січня. Відповідно, можливо, по цих дискусійних нормах також ми побачимо там якийсь відображення і зможемо використати європейську практику.

Від себе тільки скажу, що не хочеться, щоб з рекламою алкоголю було так само як з рекламою і взагалі з гемблінгом і рекламою гемблінгу, щоб його в якийсь момент через, не знаю, якісь обурення у соціальних мережах, суспільний там резонанс просто не зменшили або не скасували взагалі. А так, звичайно, ми хочемо допомогти медіа пережити складні часи.

І от якраз, можливо, між двома читаннями ми зробимо разом з Радою Європи такий круглий стіл, обговорення, вони готові нам надати підтримку по обговоренню між читаннями.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Так, бачу, Олександр Віталійовичу, вашу руку. Але спочатку Володимир В'ятрович, а потім Палазов, з вашого дозволу.

Володимире Михайловичу, будь ласка, тобі слово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Добрий день ще раз!

Я зразу скажу, буду утримуватися з приводу цього законопроєкту саме через ті положення законопроєкту, які стосуються реклами тютюну і алкоголю. Я подавав свої зауваження, очевидно, що 11 з них, точніше, 10 з них не враховано. Очевидно, що буду і до другого читання наполягати на цих поправках і все-таки обмежувати рекламу тютюну і алкоголю. Просто це з міркування обґрунтувати своє рішення утримуватися щодо цього законопроєкту.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Михайловичу.

По тютюну, я думаю, що у нас дискусій жодних не буде. А по спонсорству алкогольних товарів треба буде провести нам ще дискусію, про яку казали Микола Леонідович і Євгенія Михайлівна.

Олександр Віталійович Палазов, директор Департаменту регуляторної політики та підприємництва Міністерства економіки України, будь ласка.

ПАЛАЗОВ О.В. Шановний Микито Руслановичу, шановні народні депутати, добрий день!

Нічого не сказали про зауваження від уряду, від Мінекономіки. Я так розумію, що до другого читання скоріш за все будуть розглядатися. Але я зазначу один важливий момент. В законопроекті пропонуються зміни до Закону про основні засади державного нагляду (контролю) і виводяться сферу реклами з-під сфери дії.

Хотів би зазначити, що Закон про контроль, він загальний і встановлює рамку, як інспекції і регулятори перевіряють бізнес на відповідність виконання вимог того чи іншого законодавства у певній сфері. І він направлений на те, щоб ці перевірки інспекцій були прозорими і зрозумілими для бізнесу. Тобто ми за те, щоб, так, була реклама справедлива з боку бізнесу, бо знаємо про різні маніпуляції і порушення, але з іншого боку ми маємо робити так, щоб інспекції не перевищували свої повноваження при перевірці.

До чого я веду? Ми не підтримуємо норму, щоб вивести рекламу з-під сфери дії Закону про контроль, пропонуємо прописати... На що посилаєтесь? На те, що є особливості у законопроекті, є особливості цієї сфери, і тому перевірки мають відбуватися в якийсь спосіб, не в такий, в який пропонує Закон про контроль, а який порядок і особливості – в законопроекті не прописується. І ми пропонуємо тоді, щоб це виписати, щоб було бізнесу і інспекторам зрозуміло, які це особливості в рекламі перевірок і який порядок цих перевірок.

Ми зі свого боку готові попрацювати з ініціаторами, з радниками, з комітетом і допомогти виписати. Справа в тому, що багато які органи контролю в законопроектах намагаються вийти з-під сфери дії про контроль з різних причин. Ми з усіма працюємо і допомагаємо виписувати. Так і тут ми готові виписати, щоб у подальшому не було колізій, коли бізнес жаліється, що його перевіряють несанкціоновано, а в законодавстві

не визначено і типу колізії, Мінекономіки, придумай що-небудь. І народні депутати пишуть такі ж звернення: хлопці, розберіться. Ми такі: ну давайте зараз попрацюємо. Ми готові.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це дуже важлива пропозиція. Ми вдячні вам за те, що ви готові долучитися. Обов'язково ми це зробимо, тому що сфера, ми ж розуміємо, ця чутлива, тому що гроші медіа забезпечують незалежність медіа. Це у нас під постійним наглядом європейських наших колег, Єврокомісії, оскільки ми забезпечуємо можливість медіа вільно працювати, заробляти гроші, але ви абсолютно праві, що правила мають бути визначені, щоб ніхто не міг, так би мовити, робити якісь речі в тому розриві, де є правова невизначеність, це дає можливість для зловживань.

Дякуємо, Олександр Віталійовичу, ми обов'язково вас залучимо до того, щоб відповідні поправки до другого читання підготувати.

Так, Євгеніє Михайлівно, якщо даєте добро як голова профільного підкомітету, то тоді я буду переходити до голосування. Так?

КРАВЧУК Є.М. Так. Єдине, що я хотіла просто відреагувати, що ми власне закріпили, що Нацрада як регулятор, вона перевіряє і контролює медіа, тобто вони теж в бізнесі, але вони медіа і вони є якраз суб'єктами нагляду Нацради, а Держспоживслужба, вона має теж свої функції, але запрошуємо до наших Zoom робочої групи і чим, скажімо так, конкретніше ви випишете свої пропозиції у вигляді саме ... *(нерозбірливо)* безумовно, ми можемо обговорити, але добре, щоб ви конкретизували ваші пропозиції, бо ми не до кінця зрозуміли те, про що йдеться.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я думаю, що ми зберемось з Олександром Віталійовичем, може, візьмемо колег, зробимо такий Zoom із робочою групою, яка напрацьовувала ці зміни, все проговоримо, і буде в нас порозуміння.

Колеги, я тоді, з вашого дозволу, пропоную прийняти таке рішення: підтримати законопроект 12253 за основу з доопрацюванням відповідно до частини першої статті 116

Регламенту Верховної Ради України і рекомендувати Верховній Раді України включити його до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене була пропозиція прийняти без цих додаткових норм.

ПОТУРАЄВ М.Р. Без, без. Я би, якщо би з додатковою цією, я би пропонував в редакції комітету. А оскільки ми ж домовились, що ні, то це в тому вигляді, в якому він зареєстрований, без жодних доповнень. В тому вигляді, в якому він зареєстрований, без додавань.

Отже, колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Дякую, колеги.

Хто проти?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Утримався Володимир Михайлович.

ФЕДИНА С.Р. Федина – утрималась.

ПОТУРАЄВ М.Р. Утрималася Софія Романівна.

Дякую, колеги.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання. Це проект Закону про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з оновленням офіційного перекладу Європейської хартії регіональних або міноритарних мов (реєстраційний номер 12364), поданий Кабінетом Міністрів України.

Ну, я думаю так, що у нас тут всі по профілю, чотири людини точно, яким я хотів би дати слово з цього приводу. Це пані Галина Григоренко – Перша заступниця Міністра культури та стратегічних комунікацій, пан Тарас Кремень – Уповноважений з захисту державної мови, пан Олександр Карасевич – державний секретар Міністерства закордонних справ України і Володимир В'ятрович від нашого комітету. Якщо немає... Ну, ясно, що будь-хто може долучитися до дискусії, але це у нас головні люди, яких, я думаю, що ми всі хотіли зараз почути.

Отже, пані Галино, вам слово.

ГРИГОРЕНКО Г.В. Дякую, колеги. Вітаю. Дякую за запрошення.

Отже, проект закону, прийнятий на уряді 26 грудня, і його мета, власне аналіз автентичних ... *(нерозбірливо)* Хартії показав, що переклад не відповідав духу і там були нацменшини, але французькою це ... *(нерозбірливо)* і це означає, що це про зникаючі мови територіальних громад, які практикують ту чи іншу мову. Тому відповідно Міністерство закордонних справ здійснило цей офіційний переклад мови оригіналу Хартії, а не з російської, як це було раніше, і разом з ДЕСС, тобто я не знаю, чи ДЕСС є у нас сьогодні на засіданні, представники Держетнополітики, оскільки вони у нас за розподілом повноважень відповідають за меншини і так далі, і так далі, була запропонована саме така версія закону. Тобто є у мене табличка, те, що у нас які мови потребують такого захисту і які не потребують захисту.

Додатково поінформую, що у нас є ще перелік мов національних меншин, спільнот народів України, яким загрожує зникнення, який затверджений Постановою Кабміну від 7 червня 2024 року. Білоруська, гагаузька, ідиш, караїмська, кримськотатарська, кримчацька, ромська, румейська, урумська – вони туди входять, в цей перелік. І власне там ми отримали ще висновки ГНЕУ, з більшістю яких ми власне погоджуємося, щодо можливо розширення цього списку на ще додаткові мови територіальні, регіональні. І тут готові для обговорення і питань відповідно. Російської там немає. Я думаю, що тут ні в кого немає питань чому, бо не потребує ця мова однозначно захисту на території України. Білоруську вирішили залишити як таку, яка практикується спільнотами, які проживають там у Поліссі, північні регіони, ближче до кордону з Білоруссю. Її вирішили залишити саме тут рішенням уряду, вирішили залишити її в переліку.

Готові відповісти на питання, які можливо є у депутатів щодо проекту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Галино Володимирівно.

У нас є така спільна позиція людей, які займалися оцінкою цього законопроекту. Її викладе Володимир В'ятрович. І стосовно там пропозицій ГНЕУ також він скаже декілька слів і поставить важливі наголоси.

Зараз Тарасу Дмитровичу Кременію хотів би передати слово.

Будь ласка, пане Тарасе.

КРЕМІНЬ Т.Д. Добрий день, шановний пане Микито, шановні колеги народні депутати, всі учасники сьогоднішнього засідання комітету. Якщо коротко, категорично підтримую і вважаю, що питання давно вже перезріло, тому що третій десяток років поспіль дві наявні в нашому законодавстві Хартії не тільки шкодять національним інтересам, але, на превеликий жаль, стають предметом політичних дискусій і різного роду маніпуляцій. Тому від питань стабілізації нині ситуації в Україні залежить, звичайно, стабільність і питань, пов'язаних з національною безпекою і обороною. Власне про це ми говорили наприкінці минулого 2024 року, коли провели спеціальне засідання, окремий круглий стіл, де означили питання, пов'язані з підвищенням рівня захисту державної мови в Україні, пошуку додаткових інструментів, і за це я дякую комітету і вам, шановний пане Микито, за те, що ви підтримали нашу ініціативу. Але питання мов національних меншин і корінних народів це не тільки питання національного законодавства, але й ефективного використання європейських практик того досвіду і тих рішень, якими ми користуємось.

Хочу сказати, що ключовим документом, яким ми користувались, коли з 2021 року почали активно звертатись до різних міністерств і проводити консультації на полях комітетів, було рішення Конституційного Суду України від 14 липня 2021 року про конституційність Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної", де чітко було визначено, що Конституційний Суд рекомендує органам влади визначитись з двозначністю перекладів і зосередитись на одному варіанті перекладу Хартії з мови оригіналу.

І я підтримую позицію пані Галини в тому, що в одному випадку Хартія була перекладена і ратифікована з мови оригіналу, а в другому випадку з російського варіанту, що послужило причиною кількох політичних маніпуляцій.

Слідом за цим, що ми розміщували наші рекомендації в щорічних звітах Уповноваженого захисту державної мови. Звичайно у нас є листи-звернення і на адресу Міністерства культури та інформаційної політики, а також Міністерства закордонних справ. В 2023 році ще заступник міністра закордонних справ Микола Точицький, а нині міністр, підтвердив позицію, що за умови, якщо МКІП надасть переклад тексту Хартії, який вони вважають за необхідне, МЗС готове взяти його і використати для подальшого набуття статусу офіційного у разі внесення МКІПом. Ну, звичайно, ця історія ... *(не чути)*

доволі довгий час, але, підбиваючи результати, я радий, що справді наприкінці минулого року Кабінет Міністрів вніс цей документ. Але хотів би сказати, що за роки української незалежності довкола Хартії і наслідків її застосування було чимало політичних маніпуляцій, які доходили звичайно і до рівня розгляду у Конституційному Суді України.

Хотів би нагадати, що це призводило в тому числі і до кількох хвиль, коли за результатами зловживання Хартією у нас з'являлися так звані регіональні мовні ініціативи, і це були, скажімо, такі роки, як 2006-й, 2007-й, а також 2012-й, 2013-й, коли на півдні і сході України з'являлися так звані місцеві мовні програми, якими надавався статус, в тому числі російській мові статус регіональної. І вже на посаді Уповноваженого спільно з Офісом Генерального прокурора і місцевими громадами, а в деяких випадках і місцевими судами нам довелося скасувати не менше пів сотні таких місцевих рішень, які в тому числі були прийняті на основі Закону, який так само визнано неконституційним – про засади державної мовної політики авторства двох одіозних народних депутатів попередніх скликань.

Про це і про багато іншого сказано в різних аналітичних дослідженнях, якщо цікаво, є така книга Івон Больман "Мовні війни в Європі", де йдеться про проблеми застосування Хартії у Франції, в Іспанії і багатьох інших країнах.

Тому ми підтримуємо таку ініціативу і вважаємо, що від сьогоденного рішення комітету залежить і те, яким буде шлях України до мовного розмаїття в Європі, де в першу чергу надається статус і перевага національним мовам в кожній із країн, але в тому числі продовжують створюватися і додаткові умови для мов країн членів Європейського співтовариства.

І на завершення хочу додати, що свого часу деякі з наших союзників активно використовували українські діалекти з тим, щоб надати їм політичного забарвлення і офіційного статусу.

Хочу сказати, що в окремих країнах є русинські студії, дехто зловживає лемківською мовою, дехто намагається знайти інші маніпуляції, донедавна деякі місцеві політики говорили про харківську, одеську мову тощо. Тому питання мовної стабілізації, мовної ситуації в Україні це в тому числі про утвердження статусу української мови як державної і про посилення її конституційного статусу.

Тому я підтримую проект рішення і сподіваюсь на вашу підтримку також.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Тарасе.

Так, Олександр Олександрович Красевич. Будь ласка, позиція МЗС.

КРАСЕВИЧ О.О. Дякую, шановний Микито Руслановичу, шановні народні депутати, колеги. Дякую за можливість представляти тут МЗС і висловити нашу позицію.

Ми підтримуємо цей законопроект, вдячні Міністерству культури і стратегічних комунікацій за його підготовку. І дійсно цей законопроект виправляє помилку, яка була зроблена роки і роки до цього, і ми наразі приводимо переклад Хартії у відповідність до оригіналів, як це було зазначено пані Галиною.

Зі свого боку можу лише зазначити і додати, що Міністерство закордонних справ після ухвалення цього закону готове забезпечити належним чином взаємодію з Радою Європи для того, щоб врахувати в нашій подальшій роботі рекомендації щодо правозастосування. Ми також належним чином проінформуємо міжнародних партнерів про зміни і також будемо сприяти в проведенні необхідної широкої комунікаційної кампанії, тому що ми розуміємо, що будуть голоси звучати щодо цього законопроекту, будуть маніпуляції, вони можливі, водночас ми зробимо все у взаємодії з партнерами, щоб їм запобігти.

Тому, підсумовуючи, законопроект важливий, він виправляє помилку і просимо комітет його підтримати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє.

Тут дійсно ваша робота і ваша підтримка цього законопроекту будуть дуже важливими. Ви абсолютно праві, і ми вдячні за те, що ви усвідомлюєте важливість цього закону для підсилення позиції України і української мови.

Так, у нас є, я не можу сказати, що це позиція комітету, але Володимир Михайлович зараз викладе важливі речі, які ми вчора обговорювали.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго вечора всім!

В першу чергу хочу подякувати нашій виконавчій гілці влади – Міністерству культури і Міністерству закордонних справ за те, що підготували цей законопроект. Не часто мені як представнику опозиції доводиться дякувати. В даному випадку дуже дякую, тому що дуже вже назрілий, навіть перезрілий, напевно, цей законопроект. Абсолютно ... *(нерозбірливо)* які говорили про те, що його актуальність обумовлюється внутрішньополітичними питаннями.

На жаль, ми були свідками того, як цей некоректний переклад Хартії міноритарних мов використовувався в тому числі і для дестабілізації ситуації в Україні. І зараз напевно особливо коректний переклад цієї Хартії буде надзвичайно важливим в контексті подальшої євроінтеграції України. Тому неймовірно вчасно, дуже правильно, дуже і дуже дякую.

І я думаю, що, зважаючи на це, підтримати треба нам всім комітетом запропоноване рішення, яке передбачає пропонувати Верховній Раді ухвалити цей законопроект за основу і в цілому з тими мінімальними змінами, які є зараз і підготовлені власне урядом.

В інакшому випадку ми можемо дуже розширити і поглибити, і продовжити дискусію, яка не дасть можливість швидко ухвалити дуже потрібний законопроект. Тому закликаю підтримати саме проект рішення комітету пропонувати Верховній Раді ухвалити цей законопроект за основу і в цілому.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, просив би, щоб два слова ти сказав би, чому ми не зі всіма пропозиціями ГНЕУ погоджуємося.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Справа в тому, що якщо ми зараз відкриємо дискусію на предмет того, щоб поширити цей список міноритарних мов, нам буде дуже важко зупинити цю дискусію. Ми можемо її зробити дуже тривалою. І, крім того, треба розуміти, що ця Хартія передбачає справді серйозну підтримку з боку української держави. Тому ті можливості, які має українська держава щодо підтримки тих чи інших міноритарних мов, вони так само не безмежні. І тому очевидно, що ми маємо якось враховувати те, що для нас як для української держави є найважливішим.

Тому, мені здається, що замість того, щоб зараз починати цю дискусію, яка може подовжити і яка може дуже відкласти ухвалення цього закону, який вже необхідний в контексті європейської інтеграції, я думаю, що ці от мінімальні зміни, які запропоновані Міністерством культури і підтримуються Міністерством закордонних справ, це абсолютно правильний із політичної точки зору підхід.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Я хочу сказати, що повністю я і колеги, які вчора брали участь в робочій нараді нашій, ми повністю підтримуємо оцінку Володимира В'ятровича. Цінуючи, безумовно, пропозиції нашого Головного науково-експертного управління, але, тим не менше, наша позиція як комітету, ми пропонуємо от саме дотримуватись такої позиції.

Тому, шановні колеги, я пропоную нам всім підтримати законопроект 12364 за основу і в цілому і відповідно рекомендувати Верховній Раді включити його в порядок денний сесії. Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто є проти? Хто утримався?

Дякую, колеги.

Рішення прийнято.

Важливий закон, дякую за підтримку.

Колеги, переходимо до інших питань. У нас їх немало, там деяким треба буде присвятити час, тому прошу не розходитись, бо у нас там є голосування.

Я хочу цей блок почати з декількох інформацій просто, щоб точно всі були ... *(нерозбірливо)* По-перше, хоча ми вчора обговорювали можливість зробити круглий стіл з питань реалізації державної політики в галузі діяльності релігійних організацій, я сьогодні там додатково це питання трішки опрацював і все ж таки пропонував би провести засідання комітету, присвячене цьому питанню.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Згоден.

ПОТУРАЄВ М.Р. І власне ми проведемо консультації з Державною службою етнополітики і свободи совісті. Я сподіваюсь, що прямо найближче засідання комітету ми маємо цьому приділити. Приділити і час, і увагу, бо ми з вами, я думаю, що всі розуміємо важливість цього питання. Це інформація від мене.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка, поділіться пропозиціями, які ви вчора на робочій нараді озвучували.

СУШКО П.М. Можна питання? Порядок денний змінений був чи ні? Там четверте питання...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні, Павле Миколайовичу. Йдемо. Це просто для інформації.

СУШКО П.М. Прошу не затягувати. Дякую. Поки потенціал є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Потенціал є. І саме тому, що всі в Zoom, я хотів би, щоб оці дві важливі інформації для всіх пролунали.

Євгеніє Михайлівно, щодо музею і щодо...

КРАВЧУК Є.М. Точно. Дякую.

Ну, я написала в принципі про це в чат колегам, і в підкомітет, і в чат комітету. Ви маєте на увазі про візит комітету до музею?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

КРАВЧУК Є.М. Ну, хто тоді не побачив в чаті, то дублюю інформацію, що є запрошення від директора Музею історії України в Другій світовій війні провести не засідання комітету, а щоб був візит членів комітету. І обрали наступний тиждень – 16 січня, це четвер, о 15:00, тобто після засідання нашого пленарного.

І також дублюю, оголошую інформацію, що запрошуємо на засідання підкомітету на Суспільному, вже традиційно, буде третє, і це буде 11 лютого також після пленарного дня, але у вівторок. Буде вечірній час. Просто в інші дні через графік Микити Руслановича ми не можемо. Але я думаю, що ми і ввечері будемо працездатні.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, всі почули.

Я також інформую, що я щойно перекинув в чат комітету теж важливу інформацію. Освітній центр парламенту пропонує нашому комітету провести спільний захід: Всеукраїнську імітаційну гру "Ми – законотворці". Захід охоплює декілька тисяч дітей. Попередній захід охоплював 7 тисяч наших українських дітей. Триває півтори години. Бажано, щоб від нашого комітету були представники всіх фракцій і груп, за можливістю, які у нас представлені в комітеті. Тому прошу там подивитися в тому дописі, який я переслав, там є дати орієнтовні. Я так в принципі поки що орієнтуюся сам на 30-те, хоча я і не нав'язую, тому що у мене там відрядження є закордонне одне. Я сподіваюся, що я вже маю повернутися, але я ще це уточню. Але я просив би на цю інформацію звернути увагу. Я думаю, що нашим дітям українським було би цікаво з нами так, в такому режимі, попрацювати. Ви побачите, що з Комітетом здоров'я нації такий захід вже проводився, і він був вдалий. Це одна інформація.

І ще одна інформація. Ми вчора вирішили почати працювати над виїзним засіданням комітету у Львові і в Львівській області, яке буде присвячене питанням збереження українські культурні цінності, які були евакуйовані в західні регіони України. Це важливе питання. Я звичайно запрошую і міністерство долучитися, як завжди, будемо працювати з місцевим самоврядуванням, відповідно з керівниками львівських установ. Про орієнтовні дати... Ну, спочатку зробимо правильну програму серйозну, але от хотів сказати, що ми почали над цим працювати.

Так, рухаємося, колеги, далі. Наступне у нас питання – це питання про рішення комітету за результатами виїзного засідання на тему: "Дотримання прав дітей в закладах інституційного догляду та виховання". Це те виїзне засідання, в якому я барв участь, на жаль, тільки дистанційно і то не повністю міг бути присутній.

Я дякую вам всім за те, що ви там плідно дуже цю тему відпрацювали. Я дякую Дмитру Лубінцю, дякую всім співробітникам команди Офісу Уповноваженого з прав людини. З нами сьогодні пан Арман Акопян – заступник директора департаменту – начальник відділу прав дітей в умовах воєнного стану Департаменту моніторингу додержання прав дитини Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

У вашій особі, пане Армане, дякую всім вам. Ми з вами завжди плідно співпрацюємо і просто приємно завжди з вашою командою мати справу.

Також з нами пан Олександр Міщенко має бути, думаю, що він є, заступник директора, начальник відділу Департаменту моніторингу з дотримання прав дитини Секретаріату Верховної Ради України Уповноваженого з прав людини.

Я на цьому звичайно передаю слово голові профільного підкомітету Тетяні Василівні Скрипці.

Будь ласка, Тетяно Василівно, вам слово.

СКРИПКА Т.В. Вітаю, шановні колеги, шановний пане голово. Так, дійсно, 4 грудня в нас було виїзне засідання до Центру захисту прав дитини і ми плідно попрацювали, як ви вже зазначили.

Також за результатами цього виїзного засідання у нас напрацьовані певні рекомендації, зокрема до Кабінету Міністрів, серед яких у нас є і внесення пропозицій щодо внесення змін до нормативних актів Кабінету Міністрів у частині захисту прав дітей, також розробити чіткий алгоритм взаємодії місцевих органів влади у разі переміщення закладів інституційного догляду та виховання дітей з однієї місцевості в іншу та все ж таки розроблення нормативно-правового акту, спрямованого на посилення відповідальності за кримінальні та адміністративні правопорушення, вчинені за участі щодо дітей.

Ну, і звісно Кабінету Міністрів у нас є певні рекомендації, і цей проект рішення був викладений в чаті комітету, і я думаю, що всі члени нашого комітету мали можливість ознайомитись з цим проектом рішення. Тому в принципі прошу підтримати цей проект рішення і посилити роботу все ж таки напрямку захисту прав дітей і саме перебування їх в закладах інституційного догляду.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Я знаю, що Павло Миколайович Сушко має пропозиції.

СУШКО П.М. Прошу слова.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Павле Миколайовичу, тобі слово.

СУШКО П.М. Колеги, дивіться, я весь час трохи стримував себе, у нас все ж таки комітет, у нас дружні відносини і все інше. Але мені дуже дивно, я зараз не буду добирати слова, мені дуже дивно, коли людина, яка була в тимчасовій слідчій комісії і яка рік працювала, і сьогодні виступає адвокатом Мінсоцу, мені, чесно кажучи, це дуже неприємно. Це перше.

Друге. Хочу, щоб члени комітету, кому дійсно важливо і цікаво, що відбувається з українськими дітьми, послухали дуже уважно, тому що, дивіться, от сьогодні Верховна Рада підтримала виклик міністра соціальної політики, виклик у Верховну Раду, заслуховування її. Це про що говорить? Що питання дуже актуальне, що дійсно провалена політика, що є питання до міністра.

А чомусь в нашому комітеті сьогодні є адвокація міністра. Їй всі дякують і так далі. Я не буду казати, чому так відбувається, це нехай залишається на совісті тих колег, хто це робить, але оці компліментарні висновки комітету я пропоную припинити, вони ні про що. І хто готував ці висновки? Я хочу запропонувати інші висновки, реальні висновки по реальних проблемах. У нас ризик неповернення дітей є? Є ризик неповернення дітей.

Дивіться, я піду по пунктах швидко. Перше. ... *(нерозбірливо)* Омбудсмана. Ми же туди не просто так пішли сказати дякую омбудсману, омбудсман нам подякував, ми і так нормально з ними спілкуємося, нормальні дружні стосунки і так далі. Але кожен з нас виконує свою роботу, і ми пішли заслухати і почути, правильно? Почути Офіс. А що у презентації було? Були недостовірні дані про кількість дітей в інтернатних закладах, йде маніпуляція, маніпуляція статистикою. Я про це казав там, я про це кажу публічно. Вже є офіційна відповідь Мінсоцполітики. Ніколи не було там 89 тисяч, порахували дітей туди всіх, які здобувають освіту, які просто рахуються у ліцеї, в якому є пансіон, і в цю цифру просто те, що от ця дитина начебто потребує сім'ї. Я просто хочу, щоб припинили вже хоча б у нашому комітеті це робити.

Далі. За останніми даними ми маємо в закладах 4 тисячі влаштованих дітей зі статусом, 3 тисячі дітей, що не мають статусу, але вони живуть ... *(не чути)* Це просто брехня. Тим більше, що стає умова євроінтеграції, це ставить під ризики євроінтеграцію, тому що коли 89 тисяч, заявляти на весь світ, що 89 тисяч, це неправильно і це нереально зробити. І це взагалі тих дітей там немає – 89 тисяч. Є офіційні висновки, відповідь Мінсоцполітики? Є.

Далі. Інші 10 тисяч дітей це школярі, які проживають у пансіонах, ліцеях та кожен день ідуть додому до батьків. Ніякого відношення до сирітства вони не мають, кожен тиждень вони їдуть додому. Так, це батьківські діти. Тобто по батьківських дітях я прошу, щоб ми припинили просто спекуляцію на цьому питанні. Який сенс писати про батьківських дітей в рекомендаціях КМУ, що там щось треба розібратись з кількістю і так далі? Це просто, знаєте, заговорити питання. Вже відповіді всі є.

Тому я пропоную, в мене є чіткі пропозиції як голови ТСК, який працював рік, є пропозиції конкретні, і прошу колег підтримати, якщо ми дійсно хочемо допомогти, а не заговорити питання.

Друге. Презентація представника омбудсмана. Ми почули, що низка європейських країн, куди евакуйовано наших дітей, відмовляються нам повертати дітей. Є проблема така? Є. Омбудсман заявив нам, що є така проблема. Під різними приводами. Я кажу як є, вони з першого дня, з першого дня це було зрозуміло. Дивіться, я про це писав в міністерства, але відповідали, що все добре, все нормально. Зараз пані Сусллова підтвердила, що є така проблематика – відмовляються повертати. Але ігнорували це питання міністерства. Так може треба з цим розібратися, чому вони ігнорували, чому на сьогоднішній день допустили цю проблему. Тобто ризики неповернення дітей в Україну, дітей, які евакуйовані з України, є реальні ризики.

Що дуже різонуло мене, чесно кажучи, від почутого, це коли пані Сусллова, розповідаючи про наших дітей евакуйованих до інтернату до Німеччини, сказала, що дітям там краще і про них там краще піклуються, і вони тому, напевно, не повернуться. Це державницька позиція від Офісу омбудсмана чи ні? Що це за позиція взагалі?

Чи можемо бути впевнені ми, що евакуйованим дітям в інтернатах іноземних краще ніж в Україні? Може, там кращі побутові умови, а який психологічний стан дітей? Питав хтось дітей взагалі їхню позицію? Що там з дітьми, ніхто не знає.

Далі. Глобальна проблема, про яку всім добре відомо, коли дітей відбирають у наших батьків, які за кордоном, і поміщують в інтернати-сиротинці. Хто цими дітьми займається? Батьки сам-на-сам бігають, адвокатів там за величезні кошти наймають. Хтось допомагає від держави? Від Мінсоцполітики, може, хтось допомагає повертати цих дітей назад? Діти, батьківські діти. Трошки там інші підходи, я розумію. Але ви знаєте про цю проблему, і члени комітету до мене дзвонили теж і казали про ці проблеми. Тобто

до кожного з депутатів звертаються люди, знайомі або знайомі знайомих і так далі. Але наші діти, яких забрали у батьків наших, вони зараз там в інтернатах-сиротинцях, яких, до речі, Мінсоц каже, що немає сиротинців в Європі. Але чомусь там наші діти опинилися.

Далі. Двосторонні угоди щодо повернення таких дітей Мінсоц, попри всі обіцянки, так і не уклав. Але при цьому міністр Жолнович повторює, що дітей за кордоном треба повертати тільки в сімейні форми виховання. А які сімейні форми виховання, якщо їх немає? І всі про це знають. Тобто Жолнович ставить свідомо перепони для повернення наших дітей. Тобто робиться все, щоб сімейних форм ставало менше, це і блокування закону нашого і так далі. Тобто вся політика Мінсоцу направлена на те, щоб дітей не повернути.

А якщо вона не така позиція, то нехай пояснить тоді, чому така умова стоїть і не повертають наших дітей. Приклад там є Одеса, коли хотіли повернути і не дали повернути дітей назад і так далі, лякали дітей, що... Не буду затягувати час і повторювати це все.

Тобто Мінсоц свідомо відмовляється від повернення наших дітей в Україну. Має міністр право на це чи не має, запитаємо у Верховній Раді в залі.

Пропоную, от я якраз пропоную, щоб наш уряд звернувся до урядів, це реально я пропоную те, що потрібно вирішувати, а не просто так компліментарні якісь там висновки комітету, до урядів інших країн із закликом щодо недопущення порушень прав та інтересів наших тимчасово переміщених дітей. Таке звернення до уряду Італії вже 13 грудня надіслане. А по аналогії, по цій аналогії треба зробити і в інші країни.

Пропоную все ж таки змусити Мінсоцполітики вирішити питання щодо укладання двосторонніх договорів між країнами з питань захисту дітей, щоб допомогти нашим громадянам, у яких вилучили дітей, відібрали дітей та не повертають дітей. Ми дуже слабо виглядаємо на міжнародній арені з такою позицією, коли ми самі не цікавимося, так?

Далі. Третє. На виїзному засіданні почули доповідь про результати моніторингів дитячих інтернатів, в дитячих інтернатних закладах, проведених Офісом омбудсмана, про те, що побутові умови проживання дітей там жахливі. Вихователі знуцаються, є випадки сексуального насильства одних дітей по відношенню до інших дітей. Це взагалі все

кримінал. Тут навіть не будемо і немає чого коментувати. Однак ми не почули, чому таке відбувається, чому приміщення СІЗО на презентації пані Сулової, представника омбудсмана, виглядає краще ніж дитячий притулок. Можливо це відбувається через те, що Мінсоц та різні організації закликають не фінансувати дитячі заклади, називаючи це підтримкою інтернатів? Коли заклад не належно фінансується, це не дає можливість найняти нормальний персонал і створити дітям умови. Але діти там є, тобто сімей стає менше.

Мінсоц закликає не підтримувати заклади, де сьогодні знаходяться діти. Розумієте? І навіть в Німеччині наші діти знаходяться в інтернатах, яких відбирають від батьків. А в нас що, не відбирають у батьків? Відбирають у батьків дітей. Відбирають? Відбирають. Але я більше скажу, зараз стоїть така негласна позиція, щоб не відбирати дітей з небезпечних родин. І вам підтвердження, що діти, четверо дітей згоріли в Пісочині заживо. Згоріли, загинули діти, тому що є така політика в Мінсоц – не відбирати дітей, щоб не псувати статистику. Я просто хочу, щоб уважно всі слухали про що мова іде, що це на совісті кожного, хто сьогодні підтримає рішення або не підтримає рішення в угоду Мінсоцполітики, який це робить. Оці смерті цих дітей, майбутні смерті, на жаль, вони будуть з такою політикою, розумієте.

Далі, і виходить замкнуте коло через нестачу в країні прийомних сімей діти живуть в інтернатах, фінансувати інтернати не можна, тому що там створюються жахливі умови. Приходить омбудсман, виявляє це все, і що далі? А далі нам розповідають, що ці діти мають бути в родині і фінансувати інтернати погано. А хто проти цього? Хай живуть в родині. Чому вони зараз в інтернатах тоді? Всі тільки за. Реальність така, що діти саме зараз там вже в закладах і дівати їх просто нікуди сьогодні, і нам дітей з з-за кордону теж нікуди повертати. Тому який сенс повторювати, що дітям в закладах погано, що там жахіття. Ніби депутати не розуміють, що там погано, а ці маніпуляції, що в СІЗО краще ніж в інтернатах, то взагалі просто це низько.

Далі. Який вихід? Причини такого стану справ ми на комітеті, на жаль, не почули, але почули тільки: дякуємо, дякуємо, дякуємо, Мінсоцу дякуємо, тим, тим, всім подякували і все. А чому такий стан справ?

Нагадаю, було ТСК, де про це все ми писали, основне писали про причини, і всі це знають і навіть ті, хто готують ці пропозиції, теж знають причини, але чомусь

замовчують ці причини. Так ніхто і не виконав наші висновки ТСК, і діти гинуть саме через це.

Ми прийняли закон 7087, який вирішує дитячі проблеми. Міністр його заблокувала, бо спочатку не розуміла суть, а тепер не може це визнати, що вона блокувала. І вона нехай не розповідає нам, міністр, що вона не має такої юридичної сили, що вона блокує цілі закони. Так, під час війни, на жаль, сьогодні вона таке зробила, тому що була нарада в Прем'єр-міністра з залученням всіх представників, де міністр соцполітики чітко, я є свідком і моя помічниця, що вона таке сказала. Коли запитав її Прем'єр-міністр, що ви думаєте про цей закон, вона сказала, що це депутати якусь фігою прийняли. Недослівно може, але такий сенс був. І що ми краще постановами все позмінюємо. Отака була її відповідь. а Прем'єр-міністр сказав, що він довіряє своєму міністру. Ось і все, ось така ситуація відбулася. Тому всі все знають, всі все розуміють.

Далі. Щодо діяльності Офісу омбудсмана щодо захисту дітей. Отримав відповідь – кількість моніторингів нереальна. Нереальна! 913 моніторингів Офіс омбудсмана провів, пишуть, ніби поновлені права 12 тисяч дітей. А це взагалі правда? Ви точно впевнені? Ви підтверджуєте це? 913 моніторингів і 12 тисяч дітей. Я нагадаю, Верховна Рада призначає керівництво Офісу омбудсмана (правильно?) і здійснює парламентський контроль. Ми запитуємо вас: а це реально правда? Великі сумніви, що це реально.

При цьому маємо низьку якість цих моніторингів. Це свідчить про непрофесійність фахівців, що їх проводили. Наприклад, порушення в Великолюбінській школі, де було насильство над дітьми, виявили лише з третьої спроби, коли вже були неодноразові звернення волонтерів. Але тільки на третій раз це виявили. А представники омбудсмана ніби там були щороку, і є акти відповідні. Вони там були, не виявляли, а потім, коли в третій раз поскаржилися, виявили вже. При цьому представники омбудсмана ведуть себе некоректно, вимагають ліквідувати школи, спеціальні школи. Представник омбудсмана у Львові вимагає, пропонує ліквідувати школу спеціальну. Він має на це право? Не має цього права. Яке він право має?

Жодного аналізу про причини порушення прав дітей ми на комітеті не почули. Тому, Микито Руслановичу, пане голово, я пропоную перестати знущатися над дітьми, пропонувати такі, чесно кажучи, у мене вчора просто... Як це так, зобов'язати батьків дітей щось пояснювати? Кому? Депутатам? Пояснювати, чому вони дітей навчають в

спеціальних школах. Що це взагалі таке? Тому я просто не хочу заглиблюватися в цю тему і прошу прибрати, щоб ми, знаєте, не переходили на особистості, і просто прибрати цей пункт.

Дивіться, є пропозиції конкретні, я прошу вас підтримати. Чесно кажучи, сьогодні в залі можна було побачити цю підтримку. Напевно ж є якась довіра. То я прошу, колеги, свідомі колеги, підтримати пропозиції, є конкретика: звернутися до урядів країн, в яких перебувають евакуйовані діти, щодо недопущення порушень прав та інтересів тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей громадян України.

Друге. Вирішити питання щодо визначення та розмежування повноважень Національної соціальної сервісної служби та Державної служби у справах дітей на законодавчому рівні, вони сьогодні без повноважень взагалі працюють.

Третє. Розробити нормативний акт, яким передбачити вимоги, стандарти щодо закладів, які надають послуги цілодобового перебування дітей.

Четверте. Вирішити питання щодо забезпечення житлом дитячі будинки сімейного типу, які переміщені в безпечні регіони України, а також евакуйованих за кордон для створення умов щодо їх повернення.

П'яте. З'ясувати причини несвоєчасного розподілу субвенцій державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих ... *(нерозбірливо)* будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, між місцевими бюджетами адміністративно-територіальних одиниць видатків розвитку.

І шосте. Вирішити питання щодо виконання рекомендацій Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань розслідування випадків та причин порушення прав дітей під час здійснення децентралізації повноважень з питань охорони дитинства, реформування системи закладів інституційного догляду та виховання, реалізації права дитини на сімейне виховання та усиновлення, розвитку (модернізації) соціальних послуг.

І ось конкретні реальні пропозиції. Ми це пропонуємо публічно. Публічно. Сьогодні на засіданні комітету публічно. Я це буду теж викладати публічно.

Колеги, що в цих пропозиціях не так? Якщо у когось є інші думки, то тоді доведіть, що це неправильно, а правильно буде підтримати компліментарне звернення до Кабінету

Міністрів та Мінсоцполітики в той час, коли гинуть діти, і коли діти до сих пір в інтернатах, а мають бути в сім'ях.

Дякую, шановні колеги. Сподіваюсь на вашу підтримку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Завжди ви піднімаєте важливі і гострі проблеми. Я бачив руку Юрія Олексійовича Павленка. Якщо він ще на зв'язку, бо я знаю...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Так точно. На зв'язку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ага. Будь ласка, Юрію Олексійовичу, тоді зараз ви.

Тетяно Василівно, ви як голова профільного підкомітету, я вам в кінці як завжди для фінальних пропозицій надам слово.

Зараз Юрій Олексійович. Потім Софія Романівна. І тоді Тетяна Василівна.

Юрію Олексійовичу, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, по суті даного проекту рішення. Ну, скажу так, загальне враження, ну, достатньо слабеньке рішення, і воно в принципі не розкриває ту проблематику, яка сьогодні...

СУШКО П.М. Юрію Олексійовичу, уточніть, яке рішення, чиє рішення?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Рішення за результатами виїзного засідання комітету. Є рішення і є рекомендації Верховної Ради. Це, я так розумію, так?

СУШКО П.М. Так. І є альтернативні пропозиції.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я зараз іду по тому проекту, який внесений на розгляд комітету і висловлюсь потім і щодо альтернативних пропозицій, висловлених народними депутатами України.

Отже, по суті даного рішення. Ну, скажемо так, воно достатньо слабеньке і, знаєте, побудовано, на жаль, по системі, коли є проблема з дитиною, то найпростіше дитину наказати, дати їй ременя, накричати на неї. Набагато важче навчити, пояснити і зробити так, щоб вона цього не робила без застосування насильства. На жаль, сам проект рішення, він більше побудований через покарання, через закриття і через заборони.

Далі по суті по пунктах. От, наприклад, де у самому рішенні, ну, тут мало чого написано в самому проекті рішення, разом з тим от по одному пункту просто таке невеличке зауваження. Тут, крім того, учасники виїзного засідання акцентують увагу на відсутності єдиної реальної статистичної інформації щодо дітей, які потребують особливої уваги. Я тут просто хочу звернути, так, ми констатуємо, що така статистика відсутня, але я звертаю увагу, що Міністерство соціальної політики таку статистику збирає, така статистика передбачена законом. Вона, на жаль, на мій погляд, свідомо не оприлюднюється Міністерством соціальної політики. І, більше того, скажу, що наш комітет неодноразово з цього приводу звертався до Мінсоцполітики щодо статистичних даних правдивої і чесної інформації. Тому я тут би робив уже якісь більш жорсткіші зауваження Мінсоцполітики, що такої статистики комітет не надав навіть Уповноваженому з прав людини Верховної Ради України, оце я так розумію за підсумками цього засідання.

Далі по рекомендаціях. Тут по декількох пунктах. Наприклад, пункт другий: "Посилити роботу в напрямку координації центральних органів виконавчої влади". Тут я просив би уточнити, які це центральні органи виконавчої влади? Хто це? Міністерство закордонних справ? Ті міністерства, у відповідальності яких, в управлінні яких знаходяться інтернатні заклади? Мінсоц, МОЗ, МОН? Можливо якісь інші центральні органи виконавчої влади. Думаю, якщо тут ми ставимо завдання, то треба ставити достатньо конкретні завдання.

Далі дивимося там. Пункт п'ятий: "Розробити чіткий алгоритм взаємодії місцевих органів в разі переміщення закладу інституційного догляду". Алгоритм повинен бути, але ще раз звертаю увагу, що у нас діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, є не лише в інституційних закладах, але вони є і в сімейних формах виховання, зокрема в дитячих будинках сімейного типу. І відповідальність держави по відношенню до цих дітей така сама, незалежно від форми їх виховання і місця їх перебування.

Але є два, на мій погляд, пункти, які дуже небезпечні в даних рекомендаціях комітету. Це пункт шостий і сьомий.

Що стосується пункту шостого, звертаю увагу всіх колег, авторами даного проекту пропонується, що діти з інтернатного закладу, які вчинили неправомірні діяння, чомусь повинні бути більш жорстоко чи більш серйозніше притягнуті до відповідальності. Читаю: "Розробити нормативно-правовий акт, спрямований на посилення відповідальності за кримінальні та адміністративні правопорушення, вчинені за участі та щодо дітей, виокремивши як обтяжуючу обставину вчинення неправомірних діянь щодо дитини, яка є вихованцем закладу інституційного догляду за вихованням". Тут або якась неточність авторами подається, або ж якась свідома дія, що дитина з інтернатного закладу чомусь повинна нести посилену відповідальність кримінально-адміністративну. Оця неточність формулювання в поставленому завданні комітетом може призвести, що Кабінет Міністрів складе якийсь нормативний правовий акт, і діти з інтернатних закладів будуть нести більшу кримінальну і адміністративну відповідальність.

Ну, і сьомий пункт, це, на жаль, такий шедевр до певної міри. Я уже писав в коментарях, що це шлях не в ЄС, який задекларований нашою державою в Конституції, а це шлях в КПСС. Це повернення до каральної комуністичної системи. Якщо говорити про якусь декомунізацію, то ось що треба декомунізувати: ставлення держави до сім'ї і до дитини. Тут, на жаль, пропонується повернутися туди, звідки ми дуже важко виходили, з системи, коли відбувалося знуцання і намагання держави повністю контролювати і принижувати сім'ю. Авторами чомусь пропонується зобов'язати батьків надавати Комісії з питань захисту прав дитини (хто ці люди?) пояснень та доказів. З яких пір Комісія з питань захисту прав дитини стала судом, що вона має розглядати докази і визначати: праві батьки чи не праві батьки. Тут, на жаль, дуже некоректно виписаний даний пункт, який несе в собі, на мій погляд, серйозні небезпеки і нерозуміння авторами даних рекомендацій і даних рішень взагалі, що таке політика захисту забезпечення прав дитини, яка повинна ґрунтуватись не на закритті, посиленні відповідальності через заборони.

Політика захисту прав дитини, ще раз скажу, це в першу чергу захист, допомога, підтримка. Якщо ми хочемо вирішувати проблеми інституційних закладів, то їх треба вирішувати не через систему закриття таких закладів, не даючи відповідь куди ж підуть ці діти, коли ми закриємо заклад, а через систему створення, створення і створення нових

форм, сімейних форм, для того щоб кожна дитина, яка цього потребує, могла отримати нову сім'ю або наближену до сім'ї альтернативу свого виховання і свого захисту.

Тому я дуже просив би стосовно шостого пункту, тут можливо автори уточнять і тут точно це формулювання треба змінювати і навіть не думати збільшувати відповідальність щодо дитини, скажемо, робити різні категорії дітей щодо кримінально-адміністративної відповідальності.

І щодо сьомого пункту, то я вважаю, що він взагалі не може бути в наших рекомендаціях як такий, який несе в собі серйозні загрози для дітей. Коротко я пояснив, які. Так, тут можна говорити і необхідно говорити про взагалі реформу системи опіки і піклування. От цього немає в нашому рішенні, бо опіка і піклування і та форма, яка орган опіки і піклування, це, на жаль, старий орган, який залишився нам з комуністичного минулого. Ми його дещо відкорегували, привели у якусь відповідність до Конвенції ООН і до європейських практик, але все одно він залишається певним пережитком. Те, що наших дітей зараз багато є в європейських країнах, в країнах Європейського Союзу, дуже показало яскраво, що нам треба уже переходити до його реформи. Бо в усіх європейських країнах і в країнах ЄС рішення щодо дітей приймаються в судовому порядку. Ми ж приймаємо рішенням органу опіки і піклування. І тому багато конфліктів, які зараз є там в Німеччині, в Італії, в Іспанії, в інших країнах Європи щодо наших дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, з опікунами там, з прийомними сім'ями, в інтернатних закладах, вони якраз виникають на тому, що вони не визнають наших адміністративних рішень, бо у них це приймається судами.

Тому, якщо ми говоримо, оцей сьомий пункт мав би звучати з точки зору реформи органу опіки і піклування, переходу до того, що всі рішення, включаючи опіку, влаштування, ухвалюються судами. І тоді ми могли би говорити про те, що нам було би наших дітей зараз легше захистити. А ми знову повертаємося до якихось старих традицій, які взагалі вже не можуть жодним чином працювати.

Що стосується пропозицій альтернативних, які звучали, то в більшості я їх підтримую, бо значна частина з них якраз побудована по системі не заборонити, не закрити, а захистити і допомогти. Такі мої пропозиції.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Юрію Олексійовичу.

Я бачу, що у Софії Романівни, можливо, там якісь проблеми зі зв'язком. Тому...

ФЕДИНА С.Р. Я тут, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. О, ви є, Софіє Романівно? Клас. Радий бачити.

ФЕДИНА С.Р. Так-так.

Буквально, що хотіла наголосити, що я абсолютно підтримую пропозицію Павла Сушка, тому що насправді і діяльність, а точніше бездіяльність Міністерства соцполітики, і велика кількість загальних фраз, які ми почули на виїзному комітеті, вони викликають страшну тривогу. І ми маємо як комітет взяти на себе зобов'язання пропонувати більш конкретні вирішення, піднімати більш визначені питання і вимагати їх виконання. Тому що те, що зараз відбувається з нашими дітьми за кордоном, і, на жаль, це стосується також і тих дітей, які просто там евакуйовані зі своїми батьками, дуже складні ситуації, дуже велике несприйняття тими країнами наших способів роботи. Тут і наша вина, з одного боку, а з іншого боку дуже багато моментів, з яких треба було би узгодити законодавство на міжнародному рівні.

Тому я пропоную, щоб саме пропозиції Павла Сушка стали основними у рішенні комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Тетяно Василівно, будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Дякую.

Ну, по-перше, дякую колегам за те, що вони в принципі проаналізували і детально ознайомилися із рекомендаціями комітету. Проте я хочу нагадати, що саме темою виїзного засідання комітету було дотримання прав дітей в закладах інституційного догляду та виховання. Звісно, що всі питання, які піднімали і пан Сушко, і пан Юрій Павленко, і пані Софія Федина, вони насправді важливі і у нас по цих питаннях були вже і засідання комітету, і інші робочі групи.

Проте тема засідання цього виїзного комітету була зовсім інша. І рекомендації комітету саме побудовані на темі виїзного засідання. І якщо б, перше, Павло Миколайович озвучував свої зауваження щодо компліментарних пропозицій, то він би побачив, що озвучені ними зауваження, вони практично всі враховані, знову ж таки, щодо теми виїзного засідання. Тому що статистика це є першим пунктом там, де ми говоримо, що здійснити заходи щодо вироблення єдиного підходу у зборі та використанні інформації про кількість дітей, які знаходяться в закладах з цілодобовим перебуванням.

Другий пункт. Юрію Олексійовичу, добре, я погоджуюсь з тим, і ми уточнимо перелік саме центральних органів виконавчої влади щодо повернення в Україну дітей.

П'ятий пункт, там, де стосувалося дітей, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу, а також в прийомних сім'ях, то знову ж таки мова йшла про дітей, які перебувають в закладах інституційного догляду.

Щодо шостого пункту, ми відкоригуємо і, звісно, приберемо там, де "за участі дітей", тому що дійсно кримінальні та адміністративні порушення і знову ж таки визнавати як обтяжуючу обставину, це була пропозиція Офісу омбудсмана, враховуючи на ті жахи, які згідно того моніторингового візиту вони побачили.

Ну, і щодо сьомого пункту про те, як Юрій Олексійович говорить, що ось він саме прямо КПСС чи якісь, можливо, там слова з минулого називав, то я хочу нагадати колегам, що завжди всі на нарадах говорять, що ми повинні діяти в кращих інтересах дітей, дотримуватися прав наших дітей. Так от, у нас, я зараз зачитаю просто Закон про охорону дитинства, а він був прийнятий на основі Конвенції про права дитини, то стаття 11 говорить про те, що кожна дитина має право на проживання в сім'ї разом з батьками. Стаття 12 говорить про те, що виховання в сім'ї є першоосновою розвитку особистості дитини. Батьки або особи, які їх замінюють, зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я і так далі. Я не бачу в цьому нічого ні кримінального, нічого ні капеесесівського, що ми на сьогоднішній день зобов'яжемо батьків, щоб це був певний запобіжник прихованої форми батьківської невідповідальності і батьківської, вибачте, як в одній із заяв було написано дослівно: "А мені так зручно – здати дитину в інтернат". І я не думаю, що це буде проблемою навіть, якщо це талановита дитина, і вона хоче навчатися, і батьки прагнуть, щоб вона навчалась в спеціальному закладі або в спеціалізованому, зібрати характеристику від художнього керівника чи від її керівника,

де вона займається в якійсь студії, і потрапити в цей спеціальний заклад, не говорячи вже про дітей, які мають особливі освітні потреби. Я, наприклад, в цьому не вбачаю, крім якогось прихованого виду чи-то батьківського нехтування Закону охорони дитинства, я не бачу в цьому абсолютно нічого поганого. Я бачу тільки в тому, що ми посилюємо все ж таки відповідальність батьків за своїх дітей.

Тому, колеги, врахувати і ще, я знову ознайомила із пропозиціями Павла Миколайовича Сушка, вони дійсно всі дуже ґрунтовні, але я хочу зауважити, що перша пропозиція про те, що звернутись до урядів країн, в яких перебувають евакуйовані діти, я згодна, в нас було це питання підняте саме на засіданні, але інші всі пункти, на виїзному засіданні ці теми не піднімались. Ці питання можна об'єднати і розглянути на окремому засіданні комітету, проте ці питання, пропозиції Павла Миколайовича, вони аж ніяк не стосуються теми нашого виїзного засідання. Нагадаю, що тема нашого виїзного засідання – це дотримання прав дітей в закладах інституційного догляду та виховання.

Тому, колеги, ось така моя пропозиція. Під стенограму я озвучила всі пропозиції, які я пропоную внести в проект рішення. Прошу підтримати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, твоя репліка, будь ласка. Тільки недовго.

СУШКО П.М. Я, на жаль, мушу, не хотів піднімати, але мушу констатувати, що в нас в голови підкомітету є конфлікт інтересів сьогодні на сьогоднішній день, тому що дуже дивно чути людину, яка була членом ТСК саме з цього питання, саме через наслідки 586-ї Постанови, коли батьків дітей зобов'язували там щось пояснювати і дітей не приймали в спеціальні школи, коли незрячу дитину з Хмельницького не приймали ні в Харків, нікуди, коли просто ходили по будинках, відкривали холодильники, просто ця людина була з нами весь час, голосувала за це, вона голосувала, Тетяна Скрипка голосувала за ці рішення і бачила всі ці проблеми. Який сьогодні вплив на неї має Мінсоц та громадські організації, я не знаю, тут нехай інші розбираються. Але, на жаль, я мушу констатувати, що у голови підкомітету сьогодні чіткий конфлікт інтересів, бо вона говорить тезами сьогодні, наче, знаєте, зазомбували.

Друге питання. Якщо людина – політик і вже хоче зобов'язати інших батьків щось робити, то нехай тоді тримає удар і нехай пояснить, чому вона тоді свою дитину позбавила права на виховання в родині і вивезла її за кордон. Чому дитина сьогодні перебуває за кордоном, син конкретної голови підкомітету, а інші батьки, які залишилися в Україні, мають щось комусь пояснювати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Павле Миколайовичу, я змушений припинити особисті випадки на адресу нашої колеги.

СКРИПКА Т.В. Микито Руслановичу, моєму сину 19 років, до 18 років моя дитина ночувала зі мною і ні в жоден заклад інституційного догляду...

ПОТУРАЄВ М.Р. Тетяно Василівно, вам не треба взагалі нам давати жодних пояснень. Ми знаємо вас як відповідальну людину...

СКРИПКА Т.В. Я просто хочу сказати Павлу Миколайовичу...

СУШКО П.М. А чому тоді інші батьки мають давати пояснення?

СКРИПКА Т.В. Я озвучила...

СУШКО П.М. І докази давати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, я вважаю це ганебним для нашого комітету.

СУШКО П.М. А я тоді вважаю ганебним... Треба просто прибрати 7 пункт і взагалі його не розглядати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, все, я на цьому дискусію припиняю.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микито Руслановичу, я маю відповіді на те, що Тетяна Василівна говорила, звертаючись до мене. Дозвольте мені невеличкий коментар.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юрій Олексійович! Юрій Олексійович! Це вийшло за рамки взагалі...

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ні, ну я ж це не виводив за рамки. Я просив би по суті. По суті я так само не підтримую перехід на особистості і особисті звинувачування, це некоректно з точки зору роботи комітету.

Павле Миколайовичу, я теж вас би просив тут бути коректним в дискусії, тому що не треба особистість переводити в загальнодержавну політику, яку ми зараз тут розглядаємо.

Але, якщо дозволите, просто два коментарі коротких стосовно тих пропозицій, які висловлював, і застережень, про які говорила Тетяна Василівна.

Перше, що стосується того, чому я говорив про сімейні форми виховання. Так, дійсно, мова засідання комітету, виїзного засідання комітету стосувалася дотримання прав в закладах інституційного догляду та виховання. Але чому, от причина, ми ж тут ідемо по наслідках, чому це рішення написане, а треба ж вирішувати причину, для того щоб не допускати порушень прав дитини в закладах інституційного догляду.

Так одна із причин порушень, чому це відбувається, чому права дітей там порушуються, ті жахливі випадки, про які ви говорите, Тетяно Василівно, вони відбуваються тому, що, на жаль, протягом уже багатьох років іде скорочення і зменшення кількості сімейних форм виховання, кількості влаштування дітей в сімейні форми виховання, падає національне усиновлення, зменшується кількість прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу. Тобто ми свідомо державною політикою і бездіяльністю конкретного органу влади – Міністерства соцполітики – сьогодні утримуємо дітей в інституційних закладах, не розвиваючи сімейні форми виховання. Тому я і пропоную, щоб у рішенні звучала теза про необхідність розвитку сімейних форм виховання як одного з шляхів, як подолати порушення прав дітей в закладах інституційного догляду. Це перше. І тут треба розуміти причину і наслідки.

І щодо сьомого пункту. Ще раз звертаю увагу, ну не може якась комісія із захисту прав дитини, яка утворюється там якимось рішенням виконавчого органу, з людей, яких ми не можемо контролювати і не готові підтвердити фаховість цих людей, щоб вони приймали докази. Для цього є суди, суди розглядають докази. І там суддя, він наділений повноваженнями і відповідальністю за своє рішення. Тому якісь "тройки" не можуть собою підміняти суд. Більше того, дозволяти собі там приниження батьків, бо це буде, я це бачив, це вже було в історії країни нашої, ми це вже все проходили. Для чого ми повертаємося до ганебних, неефективних практик, які вже були? Просто треба прочитати історію і тоді все стане зрозуміло. Я вже не кажу про навіть радянський період, я кажу про період незалежної України.

Але зверну вашу увагу ще на конституційну вимогу. Ви цитували Закон "Про охорону дитинства", вищі інтереси дитини. Так, вищі інтереси дитини – бути в сім'ї. І отут обов'язок держави захистити сім'ю. Звертаю вашу увагу, що Конституція чітко говорить, що сім'я під охороною держави. А Закон "Про освіту" чітко визначає, що батьки обирають заклад для навчання дитини, це якщо ми говоримо про спеціальні школи інтернатного типу.

Тому я ще раз звертаю увагу, цей пункт просто дуже некоректно виписаний і цей пункт, на мій погляд, протирічить і Конституції України. Бо ще раз кажу, Конституція захищає сім'ю і захищає дитину-сироту – окрема стаття, де є обов'язок держави, позбавлених батьківського піклування.

Тому давайте своїми рішеннями не приймати якісь позиції, які суперечать і Конституції, і здоровому глузду, і власне тій величезній роботі, яку вже пройшла українська держава за свої 33 роки існування.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юрію Олексійовичу, я вам дякую дуже.

Колеги. Ні, Павле Миколайовичу, я вам мікрофон просто не увімкну, вибачте. Після вашого просто нападу на...

СУШКО П.М. Ви маєте на це право, Микито Руслановичу? Що значить, не дасте мені слово?

ПОТУРАЄВ М.Р. Я думаю, що. Ну ви можете...

СУШКО П.М. Яке ви право маєте?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ви можете на мене поскаржитися в регламентний комітет. При тому, що я підтримав цю...

СУШКО П.М. Микито Руслановичу, я зараз нікого не звинувачую, я кажу свою позицію.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...пропозицію запросити Міністерство соціальної політики.

Вимкніть мікрофон депутату Сушку, будь ласка. Я не хочу просто, я не хочу більше давати слово людині, яка ганьбить колегу в комітеті і жінку. Просто це ганебно, Павле Миколайовичу, ганебно абсолютно.

СУШКО П.М. А те, що ця людина ганьбить інших батьків, це нормально? Це нормально позбавляє права на навчання?

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу, я просив би це негайно припинити.

СУШКО П.М. А ті діти, які зараз в Англії навчаються, вони теж мають пояснювати щось?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це абсолютно не пов'язані між собою речі. Так само, Юрію Олексійовичу, як і не пов'язані між собою речі, те що ви кажете про дітей-сиріт і тих дітей, яких силоміць здають в інтернати. Це різні речі.

СУШКО П.М. Це пов'язано. Якщо людина відправила в Англію навчатись дитину...

ПОТУРАЄВ М.Р. Це різні речі.

СУШКО П.М. Якщо батьки відправили дитину в Англію навчатись, чому вони не мають пояснювати, а в Україні мають щось пояснювати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Дотримуючись, як завжди, принципу об'єктивності, я пропоную ті пропозиції, які сьогодні лунали, використати для того, щоб підготувати рішення комітету за підсумками виступу в Раді, як було сьогодні підтримано мною зокрема і всіма колегами з комітету, пропозиція Павла Сушка, значить, після обговорення в залі Верховної Ради з міністеркою соціальної політики пані Оксаною Жолнович, ті пропозиції, які не стосуються того виїзного засідання комітету, яке робилося разом з Офісом Уповноваженого з прав людини, це має бути використано для окремого рішення комітету. А проект рішення з відповідними техніко-юридичними поправками, які під стенограму озвучувала голова профільного підкомітету Тетяна Василівна Скрипка, я пропоную підтримати і прошу голосувати.

Отже, хто за те, щоб підтримати проект рішення з тими поправками, які запропоновані народною депутаткою Скрипкою Тетяною Василівною, прошу голосувати.
Хто за?

Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.

Рішення прийнято.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Микито Руслановичу, єдине, що рішення, погано було чути, недочув рішення. Рішення підтримати...

ПОТУРАЄВ М.Р. Обидві пропозиції Тетяни Василівни Скрипки з тими поправками, які вона озвучила під стенограму.

ПАВЛЕНКО Ю.О. З пропозиціями народних депутатів, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. З пропозиціями, з тими поправками, які вона озвучила під стенограму. Вона з певною частиною пропозицій погодилась, з певною - не погодилась.

Значить, Павло Миколайович – проти.

Юрій Олексійович очевидно – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Почекайте, в мене є тоді запитання. Чекайте. Ще раз, тобто ті пропозиції, які...

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пане голово, можна питання по порядку денному.

СУШКО П.М. Пане голово, дайте мені слово, я ваш заступник, на хвилиночку. Можна уточнити? Ці пропозиції, які запропонував Павло Сушко...

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Колеги, ну давайте так, ну якийсь є регламент, рухатись по засіданню. Ну не можна ж тільки одне питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павле Миколайовичу! Знову-таки, після вашої поведінки я сказав, що я пропоную ваші пропозиції використати для підготовки рішення комітету за підсумками дискусії з міністеркою з соцполітики в залі Верховної Ради.

СУШКО П.М. Тобто колеги підтримують сьомий пункт, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. ...яка там буде виступати за вашою пропозицією, яку я підтримав.

СУШКО П.М. А сьомий пункт також підтримують всі колеги, так, всі члени комітету? Сьомий пункт підтримують?

ПОТУРАЄВ М.Р. Відповідно він був зараз...

СУШКО П.М. І пані Констанкевич підтримує сьомий пункт?

ПОТУРАЄВ М.Р. Проголосовано всіма.

СУШКО П.М. Добре. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, переходимо далі до питань.

Значить, колеги, Ірина Мирославівна, у неї там не дуже зв'язок, вона просила мене нагадати про засідання комітету 17 січня. Це важливе засідання комітету. У нас там два питання. Це питання про меморіалізацію подій війни Росії проти України. І також питання теж дуже важливе, як культура, яку має роль відігравати у ветеранській політиці. Отже, нагадую, що це важливий комітет, 17 січня він запланований. Прошу всіх по Zoom підключатися.

Рухаємось далі. Значить, у нас є пропозиції персонального складу робочої групи з розроблення законопроекту про наставництво. Прошу підтримати цю пропозицію.

Тетяно Василівно, у вас є репліка? Будь ласка. Ні.

Прошу голосувати, колеги. Хто за, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, далі, прошу підтримати План роботи Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики на період тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Хто за?

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Хто проти? Хто утримався? Таких немає. Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, прошу підтримати пропозиції Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Утримались? Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, також пропоную затвердити перелік законопроектів і проектів постанов, який комітет пропонує не включати до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.

Рішення прийнято.

Колеги, останнє питання важливе. Я просив би, голосувати не доведеться, але просив би послухати. Ви знаєте, що в результаті чергової терористичної атаки так званої Російської Федерації по тепер вже урядовому кварталу серйозно постраждала Спілка

письменників, будівля Спілки письменників України. Це архітектурна пам'ятка, ну взагалі важлива знакова будівля для нашої країни, знакова організація для нашої країни. Там, на жаль, в домі навпроти загинули люди. Ми знаємо і співчуваємо. Взагалі це був черговий терористичний акт.

Ми зараз хотіли би, я хотів би дати слово Михайлу Олексійовичу Сидоржевському – голові Національної спілки письменників України, щоб ми могли послухати і, можливо, я дякую, що пані Галина Григоренко досі тут, може, ми побачимо якусь можливість допомогти.

Михайле Олексійовичу, ви з нами ще? Михайло Олексійович Сидоржевський. Михайло Олексійович, ми вас не чуємо, на жаль, бачу, що мікрофон ви включили, але звуку немає.

Ви знаєте, що, колеги, я вам хочу сказати. В принципі, Михайле Олексійовичу, ви завтра, я думаю, на місці. Значить я, якщо зараз не буде звуку, я завтра готовий після там пленарного засідання просто до вас зайти сам. Колеги, хто там буде завтра на "Годині запитань до Уряду", запрошую долучитися, можемо на місці прямо і поговорити. А так у нас наступний тиждень теж пленарний, і у нас на 17-е комітети і там ще ті заходи спільні, які ми з вами обговорювали.

Михайле Олексійовичу, там ясно, що зараз в цій будівлі, можливо, навіть важко і знаходитися. Я думаю, що ми зберемось просто і у вас там пройдемо. Якщо у вас зараз немає зв'язку. Бо я думаю, що ми маємо бути точно в курсі і маємо поговорити, чим ми можемо тут допомогти.

ГРИГОРЕНКО Г.В Микито Руслановичу, якщо можна, я тут трошечки проінформую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пані Галино, будь ласка.

ГРИГОРЕНКО Г.В. Ми зі спілкою на зв'язку. Дійсно, перелік складається зараз, будівлі, які постраждали, з 12-ти, але Будинок спілок один після житлового будинку, в якому там масштабніші руйнування, він постраждав найбільше. І ми на зв'язку з

Київським департаментом охорони культурної спадщини, вони всі акти там візують, допомагають нам.

І з ЮНЕСКО ми вже провели попередні переговори, вони готові долучитись і допомогти принаймні в консервації. Тому що там і вікна вибиті, і там по даху є питання. І вони хотіли запропонувати нам підтримку такого 3D-сканінгу, який виявить можливі внутрішні пошкодження будівлі, які не були помічені при зовнішньому огляді. Тому тут ми працюємо. Єдине, що можливо буде складність з тим, що це режимна територія, заборонена там фотозйомка і так далі. Тут ми зараз відпрацьовуємо механізми, яким чином зробити можливим моніторинг. Тобто ці речі для нас є принциповими.

І ще хотіла просто проінформувати народних депутатів, що в іншому будинку, в якому квартири постраждали, там проживає художниця Людмила Іванівна Мешкова, роботи якої є в штаб-квартирі ЮНЕСКО, єдина художниця, яка представлена нами. І тут ЮНЕСКО теж готове допомогти банальною допомогою, тому що ми над нею взяли шефство і патронат, допомагаємо їй з продуктами, їй 85 років і є там, бо в квартиру не пускають, будинок зараз відключений від опалення, від електрики і так далі. І тому зараз там, от якщо буде і ваша допомога в цьому, то будемо раді сприянню. Тому що є от декілька треків, пов'язаних з цими руйнуваннями.

Якщо там інші будівлі, наприклад, Нацбанк там все окей, тому що спроможні інституції, самі створили комісії, самі застосувал все і можуть там усунути пошкодження, то от зі спілкою ми точно будемо разом працювати. Підтримка від держави надається тільки на проведення заходів і відповідно держава не може підтримати напряму Спілку на капітальні видатки, на ремонти і протиаварійні. Але ЮНЕСКО висловило вже готовність долучитися і допомогти. Інформую просто про стан справ.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую вам дуже, пані Галино, ми знаємо, що ви не полишаєте це питання.

Ну, колеги, Спілці потрібна наша підтримка. Я думаю, що ми маємо це з'ясувати, з паном Михайлом скоординуємось і я всіх проінформую, коли можна буде зайти там, подивитись, поговорити, і конкретні дії звичайно потрібні, але от пані Галина вже каже, що готові і вже почали робити, але також наша увага і наша підтримка, я думаю, що теж точно не буде зайвою.

Колеги, на цьому я закінчую засідання комітету.

Я дуже вдячний всім за роботу. Хто буде завтра на "Годині запитань", побачимось.

А так прощаюсь до наступного пленарного засідання.

Дякую ще раз всім за участь.

До побачення.